Висновки. Організаційна культура в цілому впливає на розвиток організації. Якість управління залежить від того, на якому рівні та як були використані окремі інструменти організаційної культури. В свою чергу, ефективне формування організаційної культури на підприємстві можливе тільки за умови наявності механізму, який передбачає систему взаємопов'язаних елементів, функцій, принципів та процесу функціонування механізму. Прогнозування успішної діяльності підприємства на основі фактору організаційної культури є метою стратегії.

Література:

1. Еволюція організаційної культури на українських підприємствах: проблеми та суперечності / М. В. Семикіна // Держава та регіони. -2009. - № 6. – С. 197-200.
2. Організаційна культура підприємств як чинник покращення функціонування національної економіки / Т. О. Дяченко // Формування ринкових відносин. – 2010. - № 11. – С. 7-11.
3. Сутність і складові організаційної культури підприємства / Ф. В. Зіновєв, Д. В. Брустінов, Я. І. Пижанський // Держава та регіони. – 2010. - №3. – С. 46-50.
4. Теоретичні підходи до тлумачення організаційної культури / Т. І. Калініченко // Держава та регіони. – 2010. - №3. – С. 62-67.
5. Формування інституту організаційної культури в контексті інституціоналізації економіки / Т. М. Захарчин // Регіональна економіка. – 2010. - №4. – С. 157-163

УДК 330:341.1:001.895.636.04

РЕАЛІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ТВАРИННИЦТВА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ

Кошель С.Л., аспірант

Полтавська державна аграрна академія

У статті розглянуто сучасний стан тваринництва в Україні та сформовано пропозиції щодо інноваційного розвитку галузі на регіональному та загальнодержавному рівнях.

The article reviews the current state of livestock in Ukraine and the suggestions for innovative development of the sector at regional and national levels.

Постановка проблеми. Тваринництво – провідна галузь агропромислового сектору України. Від розвитку тваринництва значною мірою залежать економіка країни й добробут населення. Стрімке скорочення чисельності худоби і обсягів виробництва тваринницької продукції зумовили зменшення обсягів споживання населенням м'яса і молока, що негативно впливає на продовольчу безпеку країни та здоров'я нації. Більша частина сільськогосподарських підприємств залишається низькорентабельними чи збитковими, істотно ослаблена їх матеріально-технічна база. Переробні підприємства завантажені менш ніж на третину від своєї проектної потужності. Оплата праці в аграрному секторі є однією з найнижчих, повільно розв'язуються соціальні проблеми села. Становище галузі тваринництва впродовж останніх років не відповідає її потенційним можливостям і постійно погіршується.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі розвитку тваринництва в Україні та ефективності функціонування галузі присвячені наукові дослідження вітчизняних вчених С.П. Азізова, В.І. Аранчій, В.І. Бойка, О.В. Мазуренка, П.Т. Саблука, І.С. Трончука та інших. Віддаючи належне працям зазначених науковців, слід зауважити, що питання становлення та інноваційного розвитку тваринницької галузі й надалі залишаються актуальними.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасного стану тваринницької галузі в Україні, визначення причин, які гальмують її розвиток, розробка пропозицій щодо інноваційного розвитку тваринництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю української національної економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність нашої держави. Він формує 16-17% валового внутрішнього продукту [17]. 46% у структурі валової продукції сільського господарства становить тваринництво. Галузь забезпечує населення такими важливими продуктами харчування, як м’ясо, молоко, яйця, а також дає для промисловості вовну, шкіру та іншу сировину. Проте стан тваринництва упродовж останніх років свідчить про далеко неповну реалізацію його потенційних можливостей.

За даними Державного комітету статистики України, поголів'я великої рогатої худоби, у січні цього року, в порівнянні з торішніми показниками, скоротилося на 1,5% - до 60,5 тис. голів. Поголів'я свиней - на 7%, тоді як роком раніше зросло на 9%. Обсяг вирощування птиці зменшився на 1,5%. За прогнозами експертів аграрного ринку, зростання тваринництва цьогоріч сповільниться до 1,7%, проти 2,5% у минулому році. Тож тваринницька галузь, як і увесь аграрний сектор України, давно очікує на своїх реформаторів.

Що гальмує розвиток тваринництва в Україні? Значним бар’єром для успішного розвитку тваринництва є недосконалість нормативно-правових актів щодо аграрної політики держави. В Україні необхідно сформувати досконалу правову базу, яка б захищала інтереси виробників сільськогосподарської продукції. В Україні не вирішені питання щодо формування ринку землі: не визначено місце землі в системі економічного обігу; не створено належних умов для реалізації громадянами права власності на землю; потребує удосконалення інфраструктура ринку землі.

У період формування ринкових відносин у тваринницькій продукції спостерігається стійкий спад виробництва, зниження його ефективності. Одна з основних причин спаду продукції тваринництва пов’язана з незадовільним станом кормової бази, низьким рівнем годівлі, незбалансованістю кормового раціону. Різко знизилася ефективність використання кормів, генетичні можливості тварин використаються в найкращому разі наполовину.

Україна має величезні природні пасовища і луки, але для кращого розвитку тваринництва треба розширювати кормову базу. Поряд із цим треба відновити роботу комбікормової та мікробіологічної промисловості.

Двадцять років тому 80% продукції тваринництва виготовляли великі товаровиробники, а 20% - населення. Сьогодні ситуація кардинально змінилася: 80% м'яса і молока виробляє населення, 20% - великі товаровиробники.

Звідси випливає неможливість швидкого розвитку галузі і низька якість продукції.

Тривожним сигналом є зменшення кількості фермерських господарств в Україні. У більшості випадків побудувати ефективно функціонуюче виробництво фермерам заважає відсутність стартового капіталу. Тваринництво потребує насичення грошима (інвестиції, вигідні кредити, страхування). Тваринницька галузь – капіталомістка. І кошти, які вкладаються сьогодні, почнуть окуповуватися лише через рік-два. А повністю окупляться, залежно від підгалузі, від 5 до 7 років. Та поряд з грошима, держава повинна мати стратегію розвитку тваринництва на 5–7 років.

Також необхідно забезпечити гарантії збуту всієї виготовленої сільськогосподарської продукції за вигідними цінами. Ціновий механізм повинен стати головною ланкою постреформованого аграрного виробництва.

Ще одна серйозна проблема сільського господарства України – низька ефективність сільського господарства та наднизька продуктивність праці. Відсталість виробництва породжує дороговизну товару. А це в умовах відкритого ринку веде до неконкурентоздатності українських сільгоспвиробників.

У більшості регіонів не розроблені програми підтримки розвитку молочного скотарства з виділенням коштів з місцевого бюджету, не вживається належних заходів зі збереження поголів'я корів та підвищення їх продуктивності. Хоча за роки незалежності України поголів'я великої рогатої худоби у державі скоротилося з 23,7 мільйона до 4,7 мільйона.

Для розв’язання завдань з розвитку тваринництва Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року передбачає такі заходи [16]:

- зупинити зменшення поголів’я великої рогатої худоби шляхом удосконалення механізму надання бюджетних дотацій;
- забезпечити поступове збільшення чисельності високопродуктивних молочних корів у сільськогосподарських підприємствах і фермерських господарствах та довести його у 2015 році до 1,7 — 1,9 млн. голів шляхом власного відтворення і організації закупівлі ремонтних телиць за межами України;
- забезпечити приріст обсягів виробництва м’яса шляхом розвитку м’ясного скотарства, птахівництва і свинарства в сільськогосподарських підприємствах і великих фермерських господарствах;
- стимулювати розвиток м’ясного скотарства в сприятливих для його розвитку регіонах;
- сприяти розвитку конкурентоспроможного виробництва шляхом підтримки формування механізованих тваринницьких ферм і комплексів, укомплектованих високопродуктивним поголів’ям та забезпечених належною кормовою базою;
- створити сучасну державну систему селекції у тваринництві і птахівництві;
- створити умови для кращого забезпечення сільськогосподарських ви-

робників, в першу чергу особистих селянських господарств, племінним молодняком;

- сприяти концентрації виробництва продукції тваринництва в особистих селянських господарствах шляхом формування кооперативних об'єднань з метою одержання високоякісної сировини та безпечної для здоров'я людини тваринницької продукції, розширення заготівельної інфраструктури, підвищення товарності продукції тваринництва у 1,5 рази;

- сприяти розвитку комбікормової промисловості на кооперативних засадах та створенню культурних пасовищ;

- розширити мережу підготовки операторів тваринництва різного профілю, підвищити кваліфікацію та удосконалити механізм атестації спеціалістів і працівників галузі.

Одним з пріоритетних завдань розвитку галузі тваринництва України є не тільки забезпечення продовольчої безпеки, але й нарощування його експортного потенціалу. А це можливо тільки з переходом галузі на інноваційний шлях розвитку.

Пропозиції щодо стратегічних завдань розвитку інноваційної політики на регіональному та загальнодержавному рівні наступні.

1. Забезпечити інноваційний розвиток підприємств галузі через систему стратегічних і середньострокових пріоритетних напрямів діяльності з розробки і впровадження у виробництво й переробку продукції високих технологій.

2. Стратегічним пріоритетним напрямком інноваційної діяльності є радикальне прискорення науково-технічного прогресу і на цій основі - зниження витрат на одиницю продукції, підвищення її конкурентоспроможності на внутрішньому і світовому ринках.

3. Вдосконалення правових засад інноваційної діяльності й регулювання ринку інновацій через податкові, кредитні, страхові, митні та інші механізми непрямого впливу.

4. Зміцнення кадрового потенціалу сфери інноваційної діяльності.

Як і будь-яка інша галузь економіки в ринкових умовах, ефективність галузі тваринництва в значній мірі визначається її конкурентоспроможністю. Конкурентоспроможність галузі тваринництва відображає якість господарювання в умовах конкурентного ринку, здатність змагатися на конкурентному ринку ресурсів (матеріальних, грошових, фінансових. інформаційних) з іншими виробниками за якістю і ціною товарів, витратами з метою завоювання ринку і отримання більш високої прибутковості. Тоді як ступінь конкурентоспроможності тваринництва визначається рівнем його інноваційного розвитку.

Поняття інновації в тваринництві, на відміну від інших галузей, визначається як кінцевий результат діяльності не через запровадження нової або вдосконаленої продукції, а в основному вони реалізуються через запровадження в виробництво нової техніки, технології, організації виробництва, си-

стеми його управління, а особливо нових порід тварин, з метою отримання економічного, соціального, екологічного ефекту і прискорення процесу розширеного відтворення. Окрім того, більшість вчених економістів-аграрників схиляються до думки, що для того, щоб досягти конкурентоспроможності продукції, галузі, державі необхідно приділяти увагу регіональним особливостям та умовам, в яких відбувається виробництво продукції тваринництва. Повинні бути розроблені й реалізовані для кожного регіону системи ведення тваринництва, які забезпечували б його ефективність і конкурентоспроможність. Адже кожен регіон (область) України має свої особливості.

Висновки. Тваринництво - чи не найважливіша галузь аграрного сектора, її призначення - виробництво продуктів харчування тваринного походження в обсягах, що забезпечують фізіологічні норми харчування і формують експортний потенціал. Сьогодення вимагає комплексного відродження тваринництва та забезпечення продовольчої безпеки країни. Перспективному розвитку тваринницької галузі сприятимуть: удосконалення нормативно-правових актів у сфері аграрної політики, запровадження механізму державної підтримки розвитку тваринництва, інтенсифікація виробництва, використання інвестиційно-інноваційного потенціалу, досягнення збалансованості цінової, кредитної та податкової політики, розробка системи ведення тваринництва для кожного окремого регіону.

Література:

1. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. - К.: Либідь, 2002. –384 с.
2. Болюх М.А, Бурчевський В.З., Горбаток М.І. Економічний аналіз / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка.: Навч. посібник – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.
3. Екологічний менеджмент: Навчальний посібник / За ред. В. Ф. Семенова, О. Л. Михайлюк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 407 с.
4. Економіка аграрних підприємств: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
5. Економічний аналіз: Навч. посібник / За ред. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2003. – 540 с.
6. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.
7. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. – К.: Центр Навчальної Літератури, 2003. – 312 с.
8. Савчук В. К. Аналіз господарської діяльності сільськогосподарських підприємств:Підручник. – К.: „Урожай”, 1995.
9. Слав’юк Р. А. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – К: ЦУЛ, 2002. – 460 с.
10. Фінанси підприємств: Навчальний посібник: Курс лекцій / За ред. д. е. н., проф. Г. Г. Кірейцева. – Київ.: ЦУЛ, 2002. – 268 с.
11. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. професор А. М.Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. Та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
12. Шваб Л. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів. – К.: - Каравела, 2004. – 568 с.
13. Аранчій В.І., Лихопій В.І., Особливості здійснення оцінки конкурентоспроможності виробництва аграрної продукції в сучасних умовах господарювання // Вісник Харк. нац. тех. ун - ту сільського господарства: економічні науки. Вип.84. – Харків: ХНТУСГ, 2009. – С.75-80.

14. Аранчій В.І., Галінська Т.С. Методичні підходи до визначення економічної ефективності інтенсифікації аграрних підприємств / Вісник Харк. нац. тех. ун-ту сільського господарства: Економічні науки. - Харків: ХНТУСГ, 2010. – С. 81-89.

15. Сільське господарство України в 2008 р. – К. Держкомстат України 2009 р. Закон України "Про інвестиційну діяльність» від 18,09.1991 р.

16. Постанова КМУ від 19 вересня 2007 р. № 1158 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року».

17. Мельник Ю.Ф., Саблук П.Т. Агропромислове виробництво України: уроки 2008 року і шляхи забезпечення інноваційного розвитку // Економіка АПК. — 2009. — №1. — С.7.

УДК: 331.104

МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН МІЖ ПРАЦІВНИКАМИ І РОБОТОДАВЦЯМИ

Крулько Є.Л., аспірант, Панюшкіна О.В.
Дніпропетровська державна фінансова академія

Розглянуто моделі соціально-трудових відносин в різних країнах світу. Узагальнено класифікацію моделей регулювання соціально-трудових відносин.

The social labour relationships were examined. Classification of models the social labour relationships was generalized.

Постановка проблеми. Питання вибору шляхів економічного та соціального розвитку України є надзвичайно актуальним сьогодні, в період соціально-правових реформ і політичних змін. Реформи, що проводяться зараз в країні, зачіпають майже усі сфери життя населення та мають особливий вплив на сферу прикладання праці. Реформування організаційної структури державних установ і організацій вимагає справедливих і виважених дій з боку держави у якості роботодавця, особливо в питаннях, що стосуються скорочення кадрів, зміни умов оплати праці або режиму робочого часу тощо. Пенсійна реформа безпосередньо впливає на стан відносин у сфері праці, змінюючи модель соціально-трудових відносин на нову, наближену до європейської. Постає питання, чи буде працювати ця нова модель на користь обох сторін соціально-трудових відносин і як швидко вона запрацює з достатньою ефективністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У центрі уваги багатьох вітчизняних вчених та спеціалістів у галузі економіки, державного управління, права, соціології часто було питання вибору оптимальної моделі соціально-трудових відносин для нашої країни. Вагомий внесок у вирішення теоретичних і практичних аспектів цієї проблеми зробили такі вітчизняні науковці, як: А.М. Колот, В.М. Геєць, О.В. Жадан, Д.П. Богиня, О.А. Грішнова, О.Ю. Ситник, А.І. Кудряченко, О.О. Герасименко, О. Поплавська, А. Нещадін та інші. Існуюча модель соціально-трудових відносин в Україні, яку називають соціальним партнерством, має багато недоліків, серед яких: недосконалість законодавчої, нормативно-правової бази; низька мотивація